

شیرآور *Galega officinalis* L.

(خانواده Leguminosae)

بخش‌های هوایی (برگ‌ها و سرشاخه‌های گلدار) گیاه به دلیل دارا بودن ترکیب β -گالگین بر روی قند خون موثر می‌باشد و فرآورده‌های حاوی این گیاه دارای خاصیت کاهنده‌ی قند خون هستند. از این رو به دلیل احتمال بروز تداخل در مصرف هم‌زمان با داروهای کاهنده‌ی قند خون، تجویز توأم داروهای کاهنده‌ی قند خون و فرآورده‌های حاوی این گیاه صحیح نمی‌باشد.

جلبک فوکوس *Fucus vesiculosus* L.

فرآورده‌های حاوی ریشه‌های خشک شده یا تازه‌ی این جلبک دریایی که اثرات درمانی متعددی به آن نسبت داده شده است در مصرف هم‌زمان با داروهای کاهنده‌ی قند خون ممکن است سبب افت قند خون گردد. از این رو در صورت مصرف هم‌زمان آن‌ها، می‌بایست بیماران با دقت کنترل شوند. (مرجع گیاهان دارویی، ص ۵۶۱ و ۵۶۲)

مرمکی *Commiphora myrrha* (Nees) Engl.

(خانواده Burseraceae)

مرمکی نوعی ترشح با ظاهر دانه دانه است که درون حفره‌ی زخم‌های ایجاد شده روی پوست تنه گیاه تخلیه می‌شود. فرآورده‌های حاوی این ماده دارای خواص متعددی هستند. ولیکن مصرف هم‌زمان مرمکی با داروهای ضد‌دیابت ممکن است منجر به کاهش قند خون شود. از این رو در صورت مصرف هم‌زمان مرمکی با داروهای کاهنده‌ی قند خون، مقدار گلوکز خون می‌بایست با دقت کنترل گردد.

اکالیپتوس *Eucalyptus globules* Labill.

(خانواده Myrtaceae)

اسانس حاصل از برگ‌ها، سرشاخه‌های تازه و برگ‌های خشک شده‌ی گیاه در ترکیب فرآورده‌های طبیعی به کار می‌رود. مصرف هم‌زمان داروهای کاهنده‌ی قند خون و فرآورده‌های حاوی اکالیپتوس ممکن است موجب افزایش خطر بروز هیپوگلیسمی گردد. از این رو در صورت مصرف هم‌زمان آن‌ها، می‌بایست مقدار قند ختن و علائم و نشانه‌های حاکی از کاهش قند خون با دقت و به طور منظم کنترل گردند. (مرجع گیاهان دارویی، ص ۵۲۷ و ۵۳۱)

ژینگکو *Ginkgo biloba* L.

(خانواده Ginkgoaceae)

برگ‌های گیاه ژینگکو از لحاظ نظری نظری ممکن است موجب تغییر مقدار انسولین مورد نیاز بیماران مصرف کننده‌ی انسولین شود، زیرا این گیاه موجب افزایش مقادیر انسولین ناشتا در افراد سالم می‌گردد. در عین حال فاقد تاثیر بر روی مقادیر گلوکز خون است.

می‌بایست در صورت مصرف هم‌زمان این گیاه و فرآورده‌های حاوی آن با انسولین دقت کافی مبذول شده، گلوکز خون و علائم ناشی از هیپوگلیسمی و هیپوگلیسمی مکررا کنترل گردد. (مرجع گیاهان دارویی، ص ۵۹۲ و ۶۰۳)

گلوکز آمین *Glucosamine*

گلوکز آمین نوعی آمین منوساکارید درون‌زاد ساخته شده از گلوکز است که وجود آن برای بیوسنتز گلیکوپروتئین‌ها و گلیکوز آمینوگلیکان‌ها مفید می‌باشد. وجود این ترکیبات برای تشکیل و نگهداری تمام بافت‌های پیوندی و مایعات روان‌کننده‌ی موجود در بدن ضروری است.

مصرف هم‌زمان فرآورده‌های حاوی گلوکز آمین با داروهای کاهنده‌ی قند خون، ممکن است موجب کاهش اثربخشی داروهای مزبور شود. مصرف یا عدم مصرف این فرآورده‌ها در مبتلایان به دیابت صرفا باید با نظر پزشک معالج انجام شود.

تهیه شده در:

اداره نظارت و ارزیابی فرآورده‌های طبیعی، سنتی و

مکمل

نشانی: تهران، میدان آرژانتین، خیابان الوند، پلاک ۶۰

شماره تلفن: ۸۸۷۷۹۱۱۸ داخلی ۱۰۴ و ۱۱۹

پایگاه اینترنتی: WWW.Fdo.iums.ac.ir

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، دامانی ایران
معاونت غذا و دارو

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، دامانی ایران
معاونت غذا و دارو

مروری بر شایعترین
تداخلات داروهای
کاهنده‌ی قند خون
با فرآورده‌های طبیعی

دیابت، یکی از مهم‌ترین و شایع‌ترین بیماری‌های متابولیکی در جهان می‌باشد. رشد فراینده‌ی این بیماری و مصرف هم‌زمان فرآورده‌های طبیعی در بیماران دیابتی، احتمال بروز تداخلات دارویی را افزایش می‌دهد.

بنا بر این ضروری است مبتلایان به دیابت از مصرف خودسرانه‌ی فرآورده‌های طبیعی اجتناب کرده و در این خصوص حتما با پزشک معالج و داروساز مشورت نمایند.

آلوئه ورا Aloe vera L.

(خانواده Liliaceae**)**

کاربرد شیرابه‌ی خشک شده‌ی این گیاه به صورت تغییر

نیافته و هم‌چنین در بسیاری از فرآورده‌های گیاهی

بسیار رایج می‌باشد. با این وجود، در مصرف هم‌زمان با داروهای کاهنده‌ی قند خون سبب بروز تداخلات نسبتاً مخاطره آمیز و افزایش خطر وقوع کاهش قند خون می‌گردد.

در صورت مصرف هم‌زمان داروهای ضد دیابت با این فرآورده‌ها، باید مقدار قند خون و هم‌چنین علائم و نشانه‌های حاکی از کاهش قند خون با دقت کنترل

علف چای، گل راعی، هوفاریقون Hypericum perforatum L.

(خانواده Guttiferae**)**

کاربرد بخش‌های هوایی این گیاه شامل غنچه‌ها و گل‌های تازه جدا شده از گل‌آذین در فرآورده‌های طبیعی دارای کاربردهای بسیار زیادی می‌باشد. با این وجود، در مصرف هم‌زمان با داروهای کاهنده‌ی قند خون سبب بروز تداخل در عملکرد داروهای کاهنده‌ی قند خون می‌گردد.

در صورت مصرف هم‌زمان داروهای ضد دیابت با این فرآورده‌ها، باید مقدار قند خون با دقت کنترل شود. (ص ۵۰۵، Stockley)

جین‌سنگ Panax ginseng C.A.Mey.

(خانواده Araliaceae**)**

بررسی‌های صورت گرفته بر روی ریشه‌ی گیاه جین‌سنگ بیان گر اثرات کاهنده‌ی قند خون گیاه می‌باشد. این خاصیت گیاه، احتمال بروز تداخل با داروهای کاهنده‌ی قند خون را تقویت می‌بخشد. از این رو می‌بایست در صورت مصرف هم‌زمان جین‌سنگ با داروهای ضد دیابت، میزان قند خون با دقت کنترل شود. بیمارانی که قند خون آن‌ها به سختی قابل کنترل است باید از مصرف هم‌زمان این گیاه با داروهای کاهنده‌ی قند خون خودداری نمایند. (مرجع گیاهان دارویی، ص. ۹۷۶ و ۹۸۳)

شنبلیله Trigonella foenum-graecum L.

(خانواده Leguminosae**)**

دانه‌های رسیده و خشک شده‌ی گیاه شنبلیله در ترکیب فرآورده‌های طبیعی کاهنده‌ی قند خون استفاده می‌گردد. از این رو مصرف هم‌زمان این فرآورده‌ها با داروهای کاهنده‌ی قند خون موجب خطر بروز افت قند خون می‌شود. بنا بر این می‌بایست مقدار قند خون و علائم و نشانه‌های مربوط به کاهش قند خون در افرادی که هم‌زمان با مصرف داروهای کاهنده‌ی قند خون، از فرآورده‌های طبیعی حاوی دانه‌ی شنبلیله استفاده می‌کنند، به دقت کنترل شود.

(مرجع گیاهان دارویی، ص. ۱۴۱۴ و ۱۴۱۵)

شیرین‌بیان Glycyrrhiza glabra L.

(خانواده Leguminosae**)**

ریشه و عصاره‌ی حاصل از ریشه‌ی گیاه دارای خواص درمانی متعددی است و در ترکیب فرآورده‌های طبیعی متعددی به کار می‌رود. مصرف هم‌زمان فرآورده‌های حاوی شیرین‌بیان با داروهای کاهنده‌ی قند خون، ممکن است به دلیل اثر افزایش‌دهنده‌ی قند خون شیرین‌بیان موجب کاهش اثربخشی داروهای کاهنده‌ی قند خون شود. بنا بر این توصیه می‌شود بیماران دیابتی از این گیاه و فرآورده‌ها آن استفاده نکنند.

